

Aardappeldemodag 2004 richt zich op schaalvergroting en meerwaarde

Komend jaar zal de organisatie van de Aardappeldemodag te Westmaas in handen liggen van marketeer Paulies Melissant en PPO Westmaas-bedrijfsleider Marcel Tramper. Het nieuwe thema voor 25 augustus 2004 is schaalvergroting en meerwaarde.

Schaalvergroting het lijkt haast wel een toverwoord. Niet alleen in de agrarische bedrijfstak, maar ook in andere sectoren. Door de opkomst van betere bemesting en geavanceerde mechanisatie is het mogelijk geworden om meer hectares aardappelen te kunnen betelen. Dit heeft direct tot gevolg gehad dat het aantal bedrijven in de diverse onderdelen van de aardappelketen drastisch is afgenomen. Evenredig met de schaalvergroting is de markt gegroeid in volume en waarde zonder dat de marktprijs voor de primaire producent hoger is geworden dan 20-30 jaar geleden. De kosten van produceren zijn echter wel gestegen. Dat betekent dus dat voor diverse telers de afweging wordt gemaakt: stoppen of meegaan in de race. Volgens de organisatoren van de Aardappeldemodag 2004, Marcel Tramper en Paulies Melissant, is meegaan in deze race synoniem met inspanningen plegen om de kostprijs niet te laten stijgen of zelfs te laten dalen.

Marge gunnen

"Maar schaalvergroting staat niet op zichzelf", benadrukt Paulies Melissant. Het is in zijn visie een middel om meerwaarde in de keten duidelijk te kunnen maken. Deze meerwaarde wordt bepaald door de partners in de keten. Gezamenlijk initiatieven om de keten efficiënter te laten functioneren en de consument meer tevreden te stellen zullen de meerwaarde van ieder bedrijf volgens de marketeer alleen maar duidelijker maken. Tramper voegt hier aan toe dat dit om een duidelijk verantwoordelijkheidsgevoel vraagt voor alle spelers in de keten. "Ketenproblemen zijn immers ook jouw probleem. Uiteindelijk moet iedereen in dienst staan van het optimaal inspelen op de consument. En dat betekent dat de onderdelen van de keten elkaar de marge moeten gunnen die ze verdienen", benadrukt de bedrijfsleider.

Zeer onzeker

"Om een marge te kunnen realiseren betekent dat er meerwaarde voor afnemers gerealiseerd moet worden", stelt Melissant. Meerwaarde kan heel simpel uitgedrukt worden in een lagere kostprijs, maar het leveren van een bepaalde servicegraad en het voeren van een bepaald kwaliteitsniveau ligt volgens hem meer voor de hand. "Dat betekent dat bedrijven die niet aan kunnen tonen wat hun meerwaarde is voor hun afnemer, de toekomst zeer onzeker wordt", vat Melissant een belangrijke marktontwikkeling samen. Vandaar dat de organisatoren tijdens de Aardappeldemodag 2004 een aantal aspecten die meerwaarde leveren onder de loep willen nemen. "Dat schaalvergroting een middel is, maar geen doel op zich willen we hier duidelijk maken. Want de grens van schaalvergroting is voor ieder teeltdoel en iedere markt weer anders. Want als schaalvergroting een doel op zich wordt, kan de kwaliteit eronder gaan lijden", meent Tramper. Als actueel probleem in de pootgoedteelt noemt hij bacterieziekte. Sommige spelers menen dat schaalvergroting hier debet aan is. De problemen worden immers vrij gemakkelijk gekoppeld aan verdergaande mechanisatie in lastige bedrijfshygiëne door groeiende teeltoppervlaktes. Vandaar dat we hier volgend jaar op ruime schaal aandacht aan zullen besteden. Maar ook inschuren, wassen bij levering, voorsorteren en het direct verpakken voor export zullen, naast vele stands in tenten en op het mechanisatiepark, in de praktijk in beeld worden gebracht.

Kortom, zo eindigt Melissant, de Aardappeldemodag 2004 is voor iedereen die functioneel, financieel of emotioneel met de aardappel is verbonden. ●

Jaap Delleman

Tabel 1: Ontwikkeling pootgoedteelt in Nederland (in ha)

	1990	1995	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal telers	3.389	3.011	2.727	2.635	2.452	2.284	2.268
Aangifte areaal in ha	35.358	37.750	39.193	39.803	38.271	37.550	38.784
Goedgekeurd areaal in ha	34.018	36.616	37.622	38.668	36.814	35.714	37.029
Gemiddeld areaal in ha	10.4	12.5	14.4	15.1	15.6	16.4	17.1

(Bron: NAK)

Aardappeldemodag 2004 richt zich op schaalvergroting en meerwaarde

Tabel 2: Ontwikkeling consumptieaardappelteelt in Nederland (in ha)

	1990	1995	1999	2000	2001	2002	2003
Aantal telers	15.901	12.721	11.330	10.892	9.120		
Areaal in ha	76.894	80.157	86.265	87.441	75.910	77.213	69.316
Gemiddeld areaal in ha	4.84	6.30	7.61	8.03	8.32		
Aantal telers > 5 ha	5.464	5.539	5.740	5.784	4.933		

(Bron: CBS)

Tabel 3: Ontwikkeling omvang supermarkten in Nederland (in m²)

Verkoopvloeroppervlakte	Aantal winkels per 1 januari				
	1998	1999	2000	2001	2002
Hypermarkten (>2.500 m ²)	43	47	49	50	50
Grote supermarkten (1.000-2.500 m ²)	644	705	826	838	841
Supermarkten (700-1.000 m ²)	921	923	1.070	1.033	1.010
Kleine supermarkten (400-700 m ²)	1.365	1.355	1.286	1.194	1.153
Kleine winkels (<400 m ²)	3.181	2.877	2.352	2.114	1.914
Totaal	6.154	5.907	5.583	5.229	4.968

Bron A.C. Nielsen

DE ORGANISATOREN

Paulies Melissant heeft in 1989 de Agrarisch Hogeschool te Delft afgerond met afstudeerrichting Bedrijfskunde. Vervolgens heeft hij 1,5 jaar bij de Rodenburg Groep Holland in de mechanisatie gewerkt. Vanaf mei 1991 is hij bij Nedato in de buitendienst aangesteld. Is daar nauw betrokken geweest bij oprichting van studieclubs en was initiatiefnemer van de Aardappeldemodag. De laatste jaren heeft er een omslag in zijn carrière plaatsgevonden. Sinds november 2002 werkte Melissant parttime bij Nedato om de Aardappeldemodag te organiseren en daarnaast bij Dorsvlegel, een bedrijf dat marketing en verkoop van voedselconcepten richting de retail uitvoert. Vanaf november 2003 is het parttime dienstverband met Nedato beëindigd. Maar wat zijn betrokkenheid bij de demodag betreft, verandert er in de praktijk niets omdat hij op freelance basis voor PPO aan de slag gaat. Hij vindt dat er door de aardappelsector te weinig wordt gedaan met informatie die 'op straat ligt' en dus voor iedereen beschikbaar is. Hij wil deze informatie verzamelen en beschikbaar stellen aan de aardappeltelers tijdens de Aardappeldemodag. "Dit alles met als doel de aardappelsector een evenement te geven waar de sector zich thuis voelt."

Marcel Tramper is in 1988 afgestudeerd aan de Agrarische Hogeschool te Delft met als studierichting plantenteelt. Na zijn dienstperiode heeft hij anderhalf jaar bij SGS Ecocare gewerkt. Hierna is op 1 januari 1992 op proefboerderij de Rusthoeve te Colijnsplaat begonnen als regionaal onderzoeker voor de regio Zuidwest Nederland. In 1997 werd hij bedrijfsleider van de proefboerderij Rusthoeve, maar ook van Westmaas. In januari 2001 viel de Rusthoeve door de reorganisatie van PPO af, en hoefde hij alleen nog de scepter te zwaaien in Westmaas. Hij vindt het heel belangrijk dat PPO als organisatie duidelijk maakt dat ze dicht bij de akkerbouwer staat. "Zeker na de regionalisering en verdergaande privatisering in 2001 dachten veel akkerbouwers in Nederland dat het PPO verder van de praktijk af zou komen te staan. Met de aardappeldemodag hebben we de laatste jaren laten zien dat we midden in de praktijk staan. En dat willen we de komende jaren ook op onze proefboerderij te Westmaas blijven doen!", omschrijft Tramper zijn persoonlijke 'drive' om zich in te spannen voor de organisatie van de Aardappeldemodag.

